

Cvrsvs Philosophicvs

Arriaga, Rodrigo de

Antverpiæ, 1632

Sectio I. De Cælorum compositione & diuersitate inter se, & à
sublunaribus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95614](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95614)

DISPUTATIO VNICA CÆLESTIS.

De Cælorum naturâ, numero & motu.

MULTA hic tractari solent, quæ ad interpretes sacræ Scripturæ pertinent: alia, quæ de diuinatione plus habent, quàm de veritate, alia etiam, quæ in Physicis à nobis disquisita, & in libris de Generatione commodius disquirenda, idèò vnica hac Disputatione totam materiam Deo dante comprehendemus.

SECTIO I.

De Cælorum compositione & diuersitate inter se, & à sublunaribus.

DISPUTATIONE V. Physicorum Sectione 3. ostendi, possibile esse corpus simplex completum: unde reiectum est argumentum, quod nonnulli probant cælorum substantialem compositionem, de quâ solum nunc agitur: eos enim esse extensiuè compositos, negari non potest, cum oculis ipsorum videamus extensionem. Item Disputat. II. Sectione 10. probaui, posse corpus incorruptibile consistere materiâ capaci formæ corruptibilis: ex quo capite dixi ibi, posse fieri, vt cæli consistant eadem materiâ cum nostrâ. Addidi, posse habere etiam diuersam; quam verò de facto habeant, ibidem dixi planè nobis esse incertum, nullum enim argumentum est, vnde possimus determinare magis ad vnâ partem quàm ad aliam.

Quod verò formæ cælestes differant à sublunaribus, manifestè constat ex diuersis accidentibus, ex magnitudine, incorruptibilitate, &c. quæ apertè ostendunt, ibi esse aliquod substantiale principium diuersum magis à sublunaribus, quàm differunt inter se leo, & equus, de quo rursus infra aliquid. Hæc certa: illud primò dubium, an cæli inter se differant specie. Affirmant Conimbricenses cap. 5. lib. 2. quæst. 2. art. 2. & Hurtadus hic Disputatione 1. §. 33. Probant, quia cælo Lunæ conuenit aliquid quod non potest conuenire aliis cælis, nempe esse sub cælo Solis: item Luna & eius orbis à se non habet lucem vehementem, quam mutuatur à Sole. Hæc ratio displicet: nam cum hi doceant, Lunam esse diuersam à suo orbe, nec illi vnitam, sed aliquid inferum in illo (idem de Sole respectu sui orbis) non probat argumentum factum, orbes in quibus inserti sunt hi Planetæ, esse diuersos, sed solum Planetas esse diuersos. Multò autem minus probat, quod de altiori situ vnus cæli præ alio dicitur: quæ enim repugnantia, vt duo sint circuli eiusdem speciei, quorum vnus sit supra alium? nonne ita contingit in omnibus globis eiusdem materiæ? superior enim pars est altior quàm inferior. Item potest artifex creatus ex

eodem ligno facere duos globos, vnum intra alium, & in vno inferere aurum, in altero verò argentum: nonne idem melius Deus ipse præstare poterit? Certè in ipsis orbibus nulla apparet nobis differentia, imò adhuc est sub lite an sint distincti: quomodo ergo iam tam certò inde asseritur eorum diuersitas specifica? Adde, in quolibet orbe esse partes inferiores & superiores, quæ tamen non propterea inter se specie differunt. Fateor, si orbis, vbi est Luna, naturâ suâ peteret Lunam & non Solem, è contrario verò alter orbis naturâ suâ peteret Solem & non Lunam, possit inde inferri, eos esse diuersos: at cum hæc alia sint in eis sine physicâ vnione inserta, nec apparet exigentia talis determinata in ipsis orbibus, planè non video, vnde eos diuersos esse specie inferatur. Quod adhuc clariùs confirmatur, quia potest materia prima eiusdem speciei, vt hi fatentur, esse vnita & formæ cæli & formæ humanæ aut equinæ, ideoque hi dicunt, incertum omnino esse an sint hæc materiæ diuersæ in specie; ergo multò aequiori iure duo orbes similes poterunt habere duo astra diuersa, non quæ exigant determinatè, sed vel nullo modo exigant, vel indifferenter, præsertim cum illa astra eis non sint vnita.

Censeo igitur dicendum, probabilius esse, illos esse eiusdem speciei inter se: omnes enim in se diaphani, omnes capaces lucis, nulla in eis diuersitas apparet. quòd autem vnus orbis sit de facto in loco altiori, & in maiori magnitudine, nihil prorsus probat, vt ex dictis constat. Dico, probabilius, quia non video repugnantiam in eo, quòd dentur duo orbes cælestes inter se diuersi: quando tamen nos nullum videmus diuersitatis indicium, melius dicimus eos esse eiusdem speciei.

Secundò dubium est de astris ipsis, an inter se differant. In hoc ego puto cum communi, omnino esse diuersa: nam lucis diuersitas, quæ à Sole promanat, non autem à Lunâ, aut aliis astris, item diuersæ influentiæ, quas Astrologi & alij notant, sufficienter specificam eorum inter se diuersitatem ostendunt, in quâ non est cur amplius immoremur.